

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

לב.

עין משפט נר מצוה

פח א ב מיי פ"ז מהל
 כה ממל אקרויה הל'
 לאון קמת טו"ש י"ד
 סימן קק ספ"ד
 פ"ב ג מיי שס סמג ד
 טור ש"ע י"ד סימן
 קק ספ"ד י:
 ד צ (מ"י) סמג ד
 (*טור ש"ע י"ד סימן
 קק ספ"ד א):
 *גליתא טור ש"ע ג
 סימן קק ספ"ד י
 סמג חסיד סגלו יין
 וכו' לא חסיד כלל מין
 למחן כן כתי המטה
 ו"ע השמטה זו

רבינו חננאל (המשך)

מן הינות שלנו. מהו
 למחן באותם החרטים
 שכבר שרו במים אותן
 ולא נשאר (ב) בהן כלל יין
 כרעי המטה רוצה בקיומו
 של יין של עובדי כוכבים
 על ידי דבר אחר הוא
 והוא החרש שרי אותו
 החרש כפשוטו או אסיר
 רבי יוחנן ורבי אלעזר חד
 אסר וחד שרי: מיתבי
 הדרדורין פי' בחיוב של
 עץ והרקבות הרוגס
 של חמת מים וקבא
 דמאי של עובדי כוכבים
 ויין ישראל כנס באלו
 הדרדורין והרקבות אסור
 בשתייה ומותר בהנאה.
 השני שפועל בן גורא
 לפני בנו של רבן גמליאל
 עץ והרקבות ששתה
 ממנו בכפו ולא הודו לו
 נודות של עובדי כוכבים
 אסור לעשות מהן שתייה
 לחמור והא נודות הללו
 הרוצה בקיומן על ידי
 דבר אחר ונכשיו נקרינו
 וקמי דאסורין. ופריך
 דאסור גיורא שמא יבקע
 הנוד מלא יין של עובד
 כוכבים ויטלנו זה הקרוע
 ויתפרנו על גבי נודו
 שנמצא משמש לאיסור
 אבל אלו החרטין שכבר
 שאדם כל צרכן ולא
 יצולחו למלאכתם כלל
 שרי. איני דרבן גמליאל
 שנתה ולרבן גמליאל לא
 הודו לו והתקן בנו
 של רבן גמליאל הוא
 ש' ששתה ולא הודו
 לו ופריקין לעולם רבן
 גמליאל שנתה והאי לא
 הודו לו כל הינות כלומר
 הינה העובדים אצלו הם
 חלקו עליו אבל בנו
 מודה לו ושתה הוא
 כמו אביו. איבעי תימא
 גורא תני כי ר"ג הוא
 ששתה וגורע תנא אחר
 חלקו עליו ואמר (לו
 לאביו) ורובן גמליאל לא
 אלא בנו של ר"ג הוא
 ששתה: ועודות לברבין.
 ת"י איהו עורר לרוב כל
 שקרוע כנגד הלב וקדור

(א) לנאורה דבני רעיו אלו
 שאדם צולח מן מיתבי סכרי
 פ"א חסיד אלו נשאר כנס
 יין לא שייך איסור רוצה
 בקיומו (ב) כנראה דני'
 חלקת י"ו לו לפעמי ו"ל
 בנייתתא העיסה ששמעון בן
 גורע העיד דכנס של ר"ג הוא
 ששתה.

האי חלא דשיכרא דארמאי אסור ב'. הלך כרין לזיהר בשכר
 דבש שקורין מ"ט לדוק אס מטיילין צו שמרי יין להעמיד
 מהר כי יש מקומות שעושין כן ואז ודאי הוא אסור: ו**במאוצר** שרי
 דמפרא קא שרי. הלך נראה דמותר לקנות כל מיי משקה מן העובדי
 כוכבים כגון יין תפוחים ומי תותים

ובלנד שיראהו הישראל מושך מן
 החצית ואפילו דמיהן יקריס יותר מן
 היין דודאי לא עירבו יין צמוך החצית
 דמפרא קא שרי אבל אס לא ראהו
 מושך מן החצית או הדנר מתחלק
 במשקה היקר מן היין יאסור שמה
 עירב צו יין להשכר ולהרויח אבל
 אס היין יקר אין לחוש שמה עירב
 צו יין להכשיל כדאמרינן לקמן (דף
 נד:) קיסתא דמוריסקא צלומא קיסתא
 דחמרא צלרענא לומי והא דמנא
 בתוספתא יין תפוחים מן האוצר מותר
 היה נמכר בשוק אסור מפני שמודיין
 פירוש מערבין צו יין היינו דוקא
 במקום שהוא צול ואין לאסור מנטע
 שמשמין המשקה חצית שהיה צו יין
 נשך דהא אמרינן לקמן **דשרי למרמי**
 ציה (י) (חמרא) ויכר: **והא הכא**
דרוצה בקיומו ע"י ד"א וקתני דאסור.
 מינה אדמויז מצרייתא לומיז
 ממתניתין דתנן נודות העובדי כוכבים
 וקנקייהם ויין של ישראל כנס בהם
 אסורים ואיסורן איסור הגאה דברי
 ר"מ והא חלא דרוצה בקיומו על ידי
 ד"א הוא ולא מושך יין הנצלל צהם
 כלל וקאמר ר"מ אסור דאסורים צהנאה
 הקנקיים אף למכרן לעובדי כוכבים
 והכא ליכא לשנויי שמה יבקע ויכך
 ויתפרנו כו' דקסם קנקיים הם של
 חרס ואינם ראויים לתפור ואין לומר
 דס"ל כרצונן דמתירי דל"כ לא שרו
 אסר דקנקיים משום דלא חוו לין
 הכנס צהם אבל חרס הדרייני דחיי
 לשרותו צמים אפי' רצנן אסרי וי"ל
 דאסורים ואיסורן איסור הגאה לא
 קאי אקנקיים אלא איין הכנס צהם

ואסורין דנקט קאי איינות נודות וקנקיים מדע מדמקשה לקמן (דף נז:) גבי כבשים דלמר רבי יוחנן אפילו ידוע שמתן (ב) צהם עובד כוכבים
 לתוכו יין או חומץ מותר ופריך מ"ש ממוריסי לרבי מאיר דאסור צהנאה ומשני התם ידוע ממשן הכא לא ידוע ממשן ואי דקנקיים אסר
 רבי מאיר ליפרוך מ"ש מקנקיים דלא ידוע ממשן ואסר רבי מאיר צהנאה אלא ודאי קנקיים לר"מ נמי שרי צהנאה והא דקנקיים אסורים
 לשון רבינו דמשמע הנודות איסוריהם לא קאי אלא איין צהנאה גורא צהנאה אצל מנקייתא פריך שפיר לפי פירושו דהא קאמר כנו
 שאסר רשב"ג לעשות שטיינן שיאסרם גם צהנאה אסור ומסיק גורא צהנאה אצל מנקייתא פריך שפיר לפי פירושו דהא קאמר כנו
 ואית ספריים דגרסי בתר הך שנויא ולמ"ד רוצה בקיומו ע"י דבר אחר דאסור מ"ש מקנקיים דשרי דהא רוצה בקיומו ע"י ד"א הוא ומסיק
 התם ליכא לאיסורא צעיניה הכא אימיה לאיסורא צעיניה ולפי גירסא זו משמע דמאן דאסר לא אסר רוצה בקיומו ע"י ד"א אלא צהרס
 הדרייני משום דאימיה לאיסורא צעיניה עוד יש לפרש דלעולם דרי"מ אסר קנקיים צהנאה למכרן לעובדי כוכבים ולא תקשי לקמן להאי
 דכבשין דיש לחלק דקנקיים היינו טעמא דאסור שדרך של יין הנצלל צהנאה להיות נפלט והוי כמו צעין אבל יין למוך הכבשים
 אינו צעין מדע דלא משקה גבי כבשים מ"ש מיי של ישראל הכנסו דקנקיים דאסור צהנאה לר"מ מפני יין הקנקין הנצלל צו אלא ודאי
 להכי אסור דכיון שגוף היין נפלט צהל ישראל הוי כמו צעין וידוע ממשן אבל יין מתבטל צין הכבשין ולא ידוע ממשן וצשמעתין ה"י לא
 מני מותבי ממתני' דהיינו דרוצה בקיומו שרי היינו כגון לסמוך כרעי המטה או לעשות שטיינן אבל למכור לעובדי כוכבים לכנס בהן יין
 שרוצה העובד כוכבים בקיומו לצורך היין לעולם אסור דאין זה רוצה בקיומו ע"י ד"א ומתני' נמי דאסר קנקיים לר"מ צהנאה היינו דוקא
 למכור לעובדי כוכבים דודאי ישימו צו יין אבל להשתמש להנייע שם חפצו או לסמוך כרעי המטה לעולם אימא לך דשרי ומותבי מצרייתא
 דאסר דהיינו לעשות שטיינן לחמור ולפי זה אין לגרום ולמאן דאסר מ"ש קנקיים דשרי דאין ענין קנקיים לרוצה בקיומו דהא מאן דשרי
 שרי אפילו למכור לתת לתוכו יין דמותר צהנאה ור"כ היה לו להקשות אפי' למאן דשרי צהנאה בקיומו ע"י ד"א מ"מ אסור להשתמש
 ציין א"כ מ"ש קנקיים ומינהו יש ליבש הגירסא וה"פ (ז) אפילו למאן דאסר כל כך צהרס הדרייני אפילו לסמוך כרעי המטה כ"ש שהיה (ח)
 לאסור קנקיים צהנאה לגמרי ומ"ש קנקיים דשרו רצנן אף להכניס צו יין של ישראל דמותר צהנאה ומתן חמרא צהנאה לימיה לאיסורא
 צעיניה ולכן מותר צהנאה אצל חרס הדרייני אימיה לאיסורא צעיניה לפי פירושו זה משמע דמותר דאסר אסר כל רוצה בקיומו לכל שום תשימור
 ופסקינן הלכא כמאן דאסר הלכך יש פוסקים דלרצן לזיהר שלא לעשות שום תשימור צהנאה ופסקינן דאסור צהנאה דהוי רוצה
 בקיומו ע"י ד"א אבל אינו נראה לר"מ מדקאמר התם לימיה לאיסורא צעיניה וכו' משמע היכא דליכא איסורא צעיניה לא מיתסר צהנאה
 ומכאן פסק ר"מ דקדירות הצלעות מצד צהנאה שם שמומר להסיס צמוך דבר יבש כגון צהנאה וכן קדירות האסורות משום
 חמץ צהנאה מותר לתת לחמץ דבר יבש אצל דבר לח לא: **אבר** בנו מודי י"ה. לנאורה משמע דההוא רשב"ג דקאמר לעיל אסור לעשות
 שטיינן משום ר' יהושע בן קפוסאי קאמר וליה לא ס"ל א"י נמי ר"ג דהכא הוא זקנו של רבי וצנו הוא רבי חנינא בן גמליאל אחי רשב"ג אביו
 של רבינו הקדוש וכן משמע צ"פ דגדה (ח ד: וס ד"ה והא) דרבי חנינא בן גמליאל היה דודו של רבי משה קאמר התם דר"א קאסי מיניה
 טובא והא דאמרינן ספ"ב דסוטה (דף מט:) שרשב"ג היה קורא על ע"מ עיני עוללה לנפשי וגו' אף ילדים היו לביט אצל ולא נשמיר
 מיהם אלא אחי כהן וכן אצל צעפאי משמע שלא היה לו שום אח זה היה רשב"ג הזקן אביו של ר"ג דיבנה שהוא זקנו של רבי:

דוריא. שמרים: ומאוצר. אס הביאו מן האוצר מכלי העשוי לקיים:
 מסרא שרי. מסריה כשמשהין אותו: של אדריינוס קיסר. כשיואל
 בגייסות מוליכן עמו: צהולה שלא נעבדה. והיה כל כהה קיים
 והואילתו ציין זה ונעשה חוק: גולפי. כלי חרס: חיווי. חדשים
 דמילי: ודרו צהדיהו. נושאין עמהן:
 סרו להו. שורין אותן צמים: ראשון
 שלנו. יין משוכה שלנו: אינו אלא
 כשנשי משן. כשהוא שרוי ג' פעמים
 צמים היו המים השלישיים משוכחין
 כיון שלנו: ע"י ד"א. ישראל רוצה
 בקיומו של יין נסך ולא צהנאה אלא
 צהנאה חרס ולקמיה: דרדוריס.
 לגינן קנקיים: רוקבאוס. מרגומה
 של חמתו רוקבא והן של עור: צו
 גורא: שטיינן. צהנאה. והא הכא
 גבי שטיינן (ט) דאינו רוצה בקיומו של
 יין וקמי אסור: ויעלנו. לשטיח
 מעל החמור: ויתפרנו צנודו. וימן
 יינו של עובד כוכבים טעם ציינו של
 ישראל: גודע נחוד וגורא נחוד. לזה
 לא הודה ולזה הודה אחרי כן:

שקיע עלו כנגד הלכ. שכן דרך
 עובד כוכבים להוציא דרך אותו
 קרע הלכ של שור צמים: וקדור.
 קדור כנקב עגול: יש עליו
 קורט דס. גלדי צלע"ו קרוצט"א:
 אסור. צידוע שמהיים נקרע:
 אין

דבר אחר וקתני דאסור (א) וליטעמך קנקיים של עובדי כוכבים ליחסרו למיזבן
 מאי שנא נודות ומ"ש קנקיים (ב) אמר רבא גורא שומא יבקע נודו ויטלנו
 ויתפרנו על גבי נודו ולמ"ד רוצה בקיומו על ידי ד"א אסור מ"ש קנקיים דשרו
 אמר לך התם לימיה לאיסוריה בעיניה הכא אימיה לאיסוריה בעיניה: ולא
 הודו לו: ורמינדי יין הבא ברקבאות של עובדי כוכבים אסור בשתייה
 ומותר בהנאה העיד שמעון בן גודע לפני בנו של ר"ג ששתה ממנו
 בעכו והודו לו מאי לא הודו לו דקאמר התם כל סייעתו אבל בנו מודי ליה
 איבעית אימא גורא לחוד וגודע לחוד: ועורות לבובין: תנו רבנן (ז) איזוהי עור
 לבוב כל שקרוע כנגד הלב (ח) וקדור כמין ארובה יש עליו קורט דם אסור

ואסורין דנקט קאי איינות נודות וקנקיים מדע מדמקשה לקמן (דף נז:) גבי כבשים דלמר רבי יוחנן אפילו ידוע שמתן (ב) צהם עובד כוכבים
 לתוכו יין או חומץ מותר ופריך מ"ש ממוריסי לרבי מאיר דאסור צהנאה ומשני התם ידוע ממשן הכא לא ידוע ממשן ואי דקנקיים אסר
 רבי מאיר ליפרוך מ"ש מקנקיים דלא ידוע ממשן ואסר רבי מאיר צהנאה אלא ודאי קנקיים לר"מ נמי שרי צהנאה והא דקנקיים אסורים
 לשון רבינו דמשמע הנודות איסוריהם לא קאי אלא איין צהנאה גורא צהנאה אצל מנקייתא פריך שפיר לפי פירושו דהא קאמר כנו
 שאסר רשב"ג לעשות שטיינן שיאסרם גם צהנאה אסור ומסיק גורא צהנאה אצל מנקייתא פריך שפיר לפי פירושו דהא קאמר כנו
 ואית ספריים דגרסי בתר הך שנויא ולמ"ד רוצה בקיומו ע"י דבר אחר דאסור מ"ש מקנקיים דשרי דהא רוצה בקיומו ע"י ד"א הוא ומסיק
 התם ליכא לאיסורא צעיניה הכא אימיה לאיסורא צעיניה ולפי גירסא זו משמע דמאן דאסר לא אסר רוצה בקיומו ע"י ד"א אלא צהרס
 הדרייני משום דאימיה לאיסורא צעיניה עוד יש לפרש דלעולם דרי"מ אסר קנקיים צהנאה למכרן לעובדי כוכבים ולא תקשי לקמן להאי
 דכבשין דיש לחלק דקנקיים היינו טעמא דאסור שדרך של יין הנצלל צהנאה להיות נפלט והוי כמו צעין אבל יין למוך הכבשים
 אינו צעין מדע דלא משקה גבי כבשים מ"ש מיי של ישראל הכנסו דקנקיים דאסור צהנאה לר"מ מפני יין הקנקין הנצלל צו אלא ודאי
 להכי אסור דכיון שגוף היין נפלט צהל ישראל הוי כמו צעין וידוע ממשן אבל יין מתבטל צין הכבשין ולא ידוע ממשן וצשמעתין ה"י לא
 מני מותבי ממתני' דהיינו דרוצה בקיומו שרי היינו כגון לסמוך כרעי המטה או לעשות שטיינן אבל למכור לעובדי כוכבים לכנס בהן יין
 שרוצה העובד כוכבים בקיומו לצורך היין לעולם אסור דאין זה רוצה בקיומו ע"י ד"א ומתני' נמי דאסר קנקיים לר"מ צהנאה היינו דוקא
 למכור לעובדי כוכבים דודאי ישימו צו יין אבל להשתמש להנייע שם חפצו או לסמוך כרעי המטה לעולם אימא לך דשרי ומותבי מצרייתא
 דאסר דהיינו לעשות שטיינן לחמור ולפי זה אין לגרום ולמאן דאסר מ"ש קנקיים דשרי דאין ענין קנקיים לרוצה בקיומו דהא מאן דשרי
 שרי אפילו למכור לתת לתוכו יין דמותר צהנאה ור"כ היה לו להקשות אפי' למאן דשרי צהנאה בקיומו ע"י ד"א מ"מ אסור להשתמש
 ציין א"כ מ"ש קנקיים ומינהו יש ליבש הגירסא וה"פ (ז) אפילו למאן דאסר כל כך צהרס הדרייני אפילו לסמוך כרעי המטה כ"ש שהיה (ח)
 לאסור קנקיים צהנאה לגמרי ומ"ש קנקיים דשרו רצנן אף להכניס צו יין של ישראל דמותר צהנאה ומתן חמרא צהנאה לימיה לאיסורא
 צעיניה ולכן מותר צהנאה אצל חרס הדרייני אימיה לאיסורא צעיניה לפי פירושו זה משמע דמותר דאסר אסר כל רוצה בקיומו לכל שום תשימור
 ופסקינן הלכא כמאן דאסר הלכך יש פוסקים דלרצן לזיהר שלא לעשות שום תשימור צהנאה ופסקינן דאסור צהנאה דהוי רוצה
 בקיומו ע"י ד"א אבל אינו נראה לר"מ מדקאמר התם לימיה לאיסורא צעיניה וכו' משמע היכא דליכא איסורא צעיניה לא מיתסר צהנאה
 ומכאן פסק ר"מ דקדירות הצלעות מצד צהנאה שם שמומר להסיס צמוך דבר יבש כגון צהנאה וכן קדירות האסורות משום
 חמץ צהנאה מותר לתת לחמץ דבר יבש אצל דבר לח לא: **אבר** בנו מודי י"ה. לנאורה משמע דההוא רשב"ג דקאמר לעיל אסור לעשות
 שטיינן משום ר' יהושע בן קפוסאי קאמר וליה לא ס"ל א"י נמי ר"ג דהכא הוא זקנו של רבי וצנו הוא רבי חנינא בן גמליאל אחי רשב"ג אביו
 של רבינו הקדוש וכן משמע צ"פ דגדה (ח ד: וס ד"ה והא) דרבי חנינא בן גמליאל היה דודו של רבי משה קאמר התם דר"א קאסי מיניה
 טובא והא דאמרינן ספ"ב דסוטה (דף מט:) שרשב"ג היה קורא על ע"מ עיני עוללה לנפשי וגו' אף ילדים היו לביט אצל ולא נשמיר
 מיהם אלא אחי כהן וכן אצל צעפאי משמע שלא היה לו שום אח זה היה רשב"ג הזקן אביו של ר"ג דיבנה שהוא זקנו של רבי:

(א) [מדברי ה"ה] כן נקיים
 מוכח דלא גריס ל' מיתב
 הללו] (ב) [ומספתא פ"ה
 ה"ד] (ג) מדברי חו"ס נראה
 ל"ג ל"ה, (ד) [ומס' פ"ה
 ה"ג] (ה) [ג"י העיר
 וקדור] (ו) [נראה שכל
 (ז) מהר"מ מ"ז]

הגהות הב"ח

(א) גב' וי"ש קנקיים
 אלא אמר רבא:
 (ב) ר"ש ד"ה שטיינן
 הרוצה בקיומו של יין ע"י
 ד"א וקתני דאסור ל"ל
 ומינה דל"ל נמחק:
 (ג) ר"ש ד"ה והא וכו'
 אפילו ידוע שמתן עובד
 כוכבים לחמור יין ל"ל
 ומינה כהה נמחק:
 (ד) בא"ר ה"ה למאן
 דאסר ל"ל ומינה אפילו
 נמחק: (ה) בא"ר כ"ש
 שהיה לו לאסור:

לעזי רש"י

בשטיל"ש אופכים.
 קדוש"א. גלד (כעור,
 אחרי צעז).

מוסף רש"י

כל שקרוע כנגד הלב.
 שנקטין כנגד הלב קרע
 עגול ודך אלו קנק
 הוצאו לאיסורין והקניית
 לעשות כוכבים ותקנות
 עמי"ס אסור צהנאה
 (תמונה כח).

רבינו חננאל

חלא דשיכרא דארמאי
 אסיר דמעריבי ביה דורדיא
 דיין נסך אמר רב
 איש מאוצר שרי דמ"ס
 איתא דרבי ברו מיהא
 הוי סרי: ורש"י חזא
 איתתא חת רחמיה למעבד
 איתתא חת רחמיה למעבד
 מצוותא ובעלה היה
 סני למעבד מצוותא
 אחא מסכן ויהבת קומי
 ואכל אריגשת כבעלה
 אטמתיה בעליה' תבת
 קומי בעלה ואכל חמץ
 ליה אתא חזריא אדכ
 מההוא תבשילא איתני
 בעלה בעא למיכל מההוא
 תבשילא לטעמיה חזריא
 שרי ההוא דבעליה
 צווח ליה לא תוכל
 ואינו אסור משום ייחוד
 דכתבי כי נאפו ודס
 בדיהם מניו דלא חזי
 ברם לא חשדי בניאוף;
 וחרש הדריינו. הדריינוס
 קיסר נטע גנפים בקרקע
 בתולה שלא נעבדה
 מעולם עברה ונטעה ורמא
 לההוא חמרא בגולפי
 חזירי דמיצי לחמרא כמו
 סגו ותבר ליה חכמי
 ורדי להו בהדיהו וכל
 היכא דמיט' תרו לי
 מהנהו חרשי ושתו אותו
 היין הרוצח מאותן החרטין
 והוא חזק. השלישי בלמן
 פי' ששרה אותן בלמן
 פעם ופעמיים ושתה ועוד
 בפעם השלישית יינו חזק